

Київський національний університет культури і мистецтв

022
ДИЗАЙН
аспірантура

Кафедра дизайну і технологій

Силабус навчальної дисципліни

Назва дисципліни: Семіотика культури

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий), PhD

Галузь знань: 02 Культура і мистецтво

Спеціальність: 022 Дизайн

Назва освітньо-наукової програми: Дизайн

Сторінка курсу в Moodle: <https://elearn.knukim.edu.ua/course/view.php?id=2668>

Рік навчання: 1-2-й Семестр: 2-3-й

Викладач: **Легенький Юрій Григорович**, доктор філософських наук, професор (лекції, практичні, підсумковий контроль)

Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Семіотика культури» є *вибірковою* освітньою компонентою навчального плану і, як вибіркова складова, дає можливість створити індивідуальну освітню траєкторію, метою якої є ознайомлення аспірантів зі специфікою існування культури як знакової системи, концепціями семіотики культури в різних напрямках життєдіяльності, і, зокрема, дизайну, формування в аспірантів уявлень про основні підходи та напрямки семіотичного аналізу культури.

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів	Загальна кількість годин	Аудиторних годин	Самостійної роботи студента	Вид підсумкового контролю
6	180	72	108	Залік (2, 3 семестр)

Тематичний план навчальної дисципліни
2 семестр

Назва теми, опис теми, завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Вид навчальної діяльності	Форми і методи навчання	Оцінка (бали)
<p>Тема 1.1. Предмет і завдання курсу Предмет та задачі, структура та функції семіотики культури. Семіотика культури в системі гуманітарного знання. Історія терміна «семіотика». Семіотика: терміни, поняття, закони. Витоки семіотики культури. Структура курсу, форми і методи його вивчення. Особливості досліджень семіотики культури. Літературні джерела, їх характеристика.</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> Пошук та обробка інформації з різних джерел до теми 1.1. Формування категоріального апарату до теми 1.1. Підготувати наукову доповідь на тему: «Семіотика культури». Підготувати наукову доповідь на тему: «Витоки семіотики культури». 	2	лекція	Лекція, презентація, опитування	1
	6	самостійна	Самостійна робота: пошук та обробка інформації з різних джерел, формування категоріального апарату, аналіз, доповідь	1,5
<p>Тема 1.2. Семіотика та семіологія в гуманітарному дискурсі Лінгвістична теорія знака – теорія Фердинанда де Соссюра. Прагматика знаків, семіоз як дія знаків – теорія Чарльса Пірса. Проблема класифікації знаків. Форма і зміст знака. Факт, сенс, образ як операнди семіотики. Смісл і втілення знаків. Поняття і основні види «соціальної семантичної інформації».</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> Пошук та обробка інформації з різних джерел до теми 1.2. Формування категоріального апарату до теми 1.2. Підготувати наукову доповідь на тему: «Смісл і втілення знаків в культурі». Підготувати наукову доповідь на тему: «Соціальна семантична інформація». 	2	лекція	Лекція, презентація, опитування	1
	6	самостійна	Самостійна робота: пошук та обробка інформації з різних джерел, формування категоріального апарату, аналіз, доповідь	1,5
<p>Тема 1.3. Семіотика та феноменологія як вчення про культурну цілісність світу Від феноменології до семіотики. Знакова система як сукупність фактурно однорідних знаків (наприклад, знаків усної та письмової мови, знаків танцю, музики і зображення, костюмних і архітектурних знаків, знаків-знамень і ін.). Створення комплексних знакових творів - повідомлень або мовних актів, театральних-сценічних творів, текстів масової комунікацій. Усно-мовне повідомлення пов'язано з інтонацією,</p>	4	лекція	Лекція, презентація, опитування	1
	6	самостійна	Самостійна робота: пошук та обробка інформації з різних джерел, формування категоріального апарату, аналіз,	1,5

<p>жестом, мімікою. Семіотична система – організована сукупність знакових систем (наприклад, прикладних мистецтв, обрядів, ігор та інш.) між якими виявляються стійкі відповідності. Семіотична система мови: артикуляційно-фонетична система та ідеографічна система знаків.</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пошук та обробка інформації з різних джерел до теми 1.3. 2. Формування категоріального апарату до теми 1.3. 3. Підготувати наукову доповідь на тему: «Знак-сигнал: знаряддя культури». 4. Підготувати презентацію в power point на тему: «Знакова система». 5. Підготувати презентацію в power point на тему: «Знак рефлексивний». 			<p>доповідь</p>	
<p>Тема 1.4. Семіосфера культури та дескрипція культурних мов</p> <p>Поняття семіосфери в теорії Ю. Лотмана. Основні принципи побудови знакових систем. Лінійно структуровані системи. Циклічно структуровані знакові системи. Онтологія знакових систем. Відкриті та закриті знакові системи. Принципи дій зі знаковими системами: принцип відповідності, принцип формалізації (формальної логіки), принцип наслідування правил знакових систем, принцип доповнення. У. Еко про відкритість знакової системи. Поняття ентропії як ступені невизначеності системи. Принцип відкритості в сучасній культурі.</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пошук та обробка інформації з різних джерел до теми 1.4. 2. Формування категоріального апарату до теми 1.4. 3. Підготувати наукову доповідь на тему: «Принципи побудови знакових систем». 4. Підготувати наукову доповідь на тему: «Лінійно структуровані системи». 5. Підготувати наукову доповідь на тему: «Циклічно структуровані знакові системи». 	<p>4</p>	<p>лекція</p>	<p>Лекція, презентація, опитування</p>	<p>1</p>
	<p>6</p>	<p>самостійна</p>	<p>Самостійна робота: пошук та обробка інформації з різних джерел, формування категоріального апарату, аналіз, доповідь</p>	<p>1,5</p>
<p>ТЕМА 1.5. Мова, знак, дискурс як реальності культури</p> <p>Мова, знак, дискурс як знакові системи та їх функціонування в суспільстві. Дослідження історичних процесів освіти і становлення соціальних знакових систем. Закономірності розвитку і функціонування семіотичних систем. Природа інформації і комунікативних процесів. Будова і функціонування знакової діяльності.</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пошук та обробка інформації з різних джерел до теми 1.5. 	<p>2</p>	<p>лекція</p>	<p>Лекція, презентація, опитування</p>	<p>1</p>
	<p>6</p>	<p>самостійна</p>	<p>Самостійна робота: пошук та обробка інформації з різних джерел, формування категоріального апарату, аналіз, доповідь</p>	<p>1,5</p>

<ol style="list-style-type: none"> 2. Формування категоріального апарату до теми 1.5. 3. Підготувати наукову доповідь на тему: «Соціальні знакові системи». 4. Підготувати наукову доповідь на тему: «Закономірності розвитку і функціонування семіотичних систем». 5. Підготувати наукову доповідь на тему: «Природа інформації і комунікативних процесів». 				
<p>Тема 2.1. Семіотичні системи проксеміки Теорія і практика проксеміки та розвиток взаємозв'язку з теоріями наукового передбачення, планування, програмування, проектування, управління. Проксеміка – теорії просторового зонування культури, що складається в припущенні майбутніх подій. Знаки-прикмети проксеміки. Відносини мови і знаків проксеміки. Загальні характеристики комплексу знаків культури. Знаки-знамення. Призначення знака-прикмети. Референт знака-прикмети. Фактура знака-прикмети. Референт знака-знамення. Системи, призначені для опису знакових референтів. Системи, призначені для пошуків знакових референтів. Системи для обробки знаків. Розвиток системи через збільшення рівня абстрактності основних знаків.</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пошук та обробка інформації з різних джерел до теми 2.1. 2. Формування категоріального апарату до теми 2.1. 3. Підготувати наукову доповідь на тему: «Теорія і практика проксеміки». 4 Підготувати наукову доповідь на тему: «Знаки-прикмети». 	2	лекція	Лекція, презентація, опитування	1
	6	самостійна	Самостійна робота: пошук та обробка інформації з різних джерел, формування категоріального апарату, аналіз, доповідь	1,5
<p>Тема 2.2. Дискурсивний аналіз культури Функціональне призначення дискурсивного аналізу. Знаки-еталони функціонують в суспільстві як спосіб реалізації умов спільної діяльності людей. Знаки-орієнтири встановлюються в суспільстві для орієнтації людини в будь-якої нової для нього ситуації. Знаки-команди, або знаки-сигнали, призначаються як пряма вказівка до здійснення будь-якої запропонованої дії. Знаки-команди (сигнали) лягають в основу створення автоматизованих систем управління. Дискурс як цілісність культури та семіоз.</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пошук та обробка інформації з різних джерел до теми 2.2. 2. Формування категоріального апарату до теми 2.2. 3. Підготувати наукову доповідь на тему: «Знаки-еталони, як спосіб реалізації умов спільної діяльності людей». 	2	лекція	Лекція, презентація, опитування	1
	6	самостійна	Самостійна робота: пошук та обробка інформації з різних джерел, формування категоріального апарату, аналіз, доповідь	1,5

<p>4. Підготувати наукову доповідь на тему: «Знаки-орієнтири в суспільстві».</p> <p>5. Підготувати наукову доповідь на тему: «Функціональне призначення знаків управління».</p>				
<p>Тема 2.3. Зображення як знакова система Образотворче мистецтво та зображення. Зображення і бачення: форма і спосіб сприйняття. Знак зображення. Природи знаків зображення. Образотворча діяльність і референт знаків зображення. Розуміння природи, зорове сприйняття. Від зорового до образотворчого, становлення рівнів образотворчої мови. Увага в сприйнятті образної реальності. Загальні уявлення про рівні образної реальності. Образотворче та виразне, на прикладі фігур-знаків зображення. Поняття предмета і простору. Становлення рівнів образної реальності. Образотворчий образ і образотворча знакова діяльність.</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пошук та обробка інформації з різних джерел до теми 2.3. 2. Формування категоріального апарату до теми 2.3. 3. Підготувати наукову доповідь на тему: «Зображення і бачення: форма і спосіб сприйняття». 4. Підготувати наукову доповідь на тему: «Природа знаків зображення». 	2	лекція	Лекція, презентація, опитування	1
	6	самостійна	Самостійна робота: пошук та обробка інформації з різних джерел, формування категоріального апарату, аналіз, доповідь	1,5
<p>Тема 2.4 Семіоз фестивалів в культурі Особливості та функціональне призначення обрядових знаків. Матеріал обрядових знаків. Обряд як синкретичне дійство. Слово в синкретичному обрядовому дійстві. Референт обрядових знаків. Фігури і призначення обрядових знаків. Почасові персональні обряди, що позначають перехід людини з однієї вікової категорії в іншу, або календарні обряди, релігійні (церковні) або державні свята, які об'єднують все суспільство; обряди, що здійснюються за обставинами, обряди, які відзначають зміни соціального статусу людини, об'єднують, як правило, весь рід, народні свята з якогонебудь нагоди. Синкретичне обрядове дійство - укладена вся духовна культура суспільства, втілена в знаках.</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пошук та обробка інформації з різних джерел до теми 2.4. 2. Формування категоріального апарату до теми 2.4. 3. Підготувати наукову доповідь на тему: «Референт обрядових знаків». 4. Підготувати наукову доповідь на тему: 	4	лекція	Лекція, презентація, опитування	1
	6	самостійна	Самостійна робота: пошук та обробка інформації з різних джерел, формування категоріального апарату, аналіз, доповідь	1,5

«Слово в синкретичному обрядовому дійстві».				
Тема 2.5. Семіоз в архітектурі, дизайні, моді, рекламі Знакова форма предмета в мистецтві. Знаки в дизайні. Призначення знаків прикладних мистецтв. Подвійна природа знаку прикладних мистецтв: поєднання матеріально-конструктивного і художньо-прекрасного. Мистецтво як семіотична система. Проблема знака в мистецтві. Мистецтво як засіб передачі інформації. Моделювання в мистецтві. Художній твір як знакова структура. Мова та дискурс в дизайні. Мова зображальних мистецтв. Матеріальне і духовне в знаках прикладних мистецтв. Матеріал і референт знаків мистецтв. Характер знакової комунікації в мистецтві. Завдання для самостійної роботи: 1. Пошук та обробка інформації з різних джерел до теми 2.5. 2. Формування категоріального апарату до теми 2.5. 3. Підготувати наукову доповідь на тему: «Подвійна природа знаку прикладних мистецтв». 4. Підготувати презентацію в power point на тему: «Знакова форма предмета в мистецтві».	4		Лекція, презентація, опитування	1
	8		Самостійна робота: пошук та обробка інформації з різних джерел, формування категоріального апарату, аналіз, доповідь	1,5
Всього:				25
Вид підсумкового контролю:	Залік	Форма контролю	Тести	75
Загальний підсумок:				100

3 семестр

Назва теми, опис теми, завдання для самостійної роботи	К-сть годин	Вид навчальної діяльності	Форми і методи навчання	Оцінка (бали)
Тема 3.1. Одяг, архітектурне середовище, графічний дизайн як культурно-історична цілісність: стратегії формотворення в історії світової культури як знакові структури Типологія формотворень одягу, архітектури та графічного дизайну як настанова культуротворення. Південна та північна версії походження одягу. Одяг як принцип соціалізації індивіда. Підв'язка плюралістична як найдавніший архетип формотворення одягу. Підв'язка моністична, аналогом якої є калазирис в культурі Древнього Єгипту. Драпірувальний одяг як охоплення простору – моделювання космічного устрою	2	лекція	Лекція, презентація, опитування	0,5
	2	практичне	Надання аналізу, коротка анотація занованих джерел	1,5
	4	самостійна	Самостійна робота: пошук та обробка інформації з різних джерел, формування	0,5

<p>Древньої Греції. Виникнення шаруватого одягу в Давньому Римі.</p> <p>Накладний одяг: виникнення різного дискурсу. Комбінаторне формотворення як тип накладного одягу. Монадний простір формотворення одягу Нового часу як аналог соціал-атомізму доби. Архетипи формотворення одягу: купол, чаша, обгортка як типологічні ознаки культуротворчості.</p> <p>Синтетичні традиції культуротворення одягу: паліатив включення елементів драпірувального одягу в накладний (контуш Ватто, «вуса» в українському народному одязі та ін.)</p> <p>Екологічна настанова культуротворення одягу як засада типологізації формотворчих стратегій. Обрії типології одягу ХХІ ст.</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пошук та обробка інформації з різних джерел. 2. Формування категоріального апарату. 3. Охарактеризувати поняття «тип» в контексті культуротворення одягу. 4. Охарактеризувати типологічні форми одягу як загальнокультурне явище та наслідок міжкультурних відносин. 			категоріального апарату, аналіз, доповідь	
<p>Тема 3.2. Семантика «підв'язки» та лінійного дискурсу як наскрізного архетипу в формотворенні одягу та архітектури</p> <p>Підв'язка як семантична структура одягу в палеоліті. Підв'язка – мотив кола як семантична ознака неба. Підвіски на підв'язках як ознака небесної вологи. Розфарбовування тіла як семантична акцентуація простору. Татуювання як підв'язка. Плюралістична та моністична підв'язка.</p> <p>Підв'язка в системі драпірувального одягу: перетин під грудьми та на поясі. Сакралізація підв'язки як феномен завершеного, усталеного світу – космосу.</p> <p>Підв'язка в системі накладного одягу. Прийом на рамнику як підв'язка. Намисто, коло, браслети як підв'язка. Підв'язка як паліатив «жіночої» формотворчої настанови у світі «чоловічих» інтенцій формотворення. Пурпуен як ядро формотворення.</p> <p>Підв'язка в добу Людовика ХІV як елемент конструкції жіночого та чоловічого одягу.</p> <p>Підв'язка в одязі стилю модерн: система «дисциплінарних практик» костюма (корсет, вертюгаден, кринолін, турнюр та ін.).</p> <p>Підв'язка в одязі ХХ ст.: від «маскулінізації» підв'язки в стилі мілібарі до вільного схоплення тіла як самодостатньої</p>	2	лекція	Лекція, презентація, опитування	0,5
	2	практичне	Визначення феномен лінійного дискурсу, графічний аналіз	1,5
	4	самостійна	Самостійна робота: пошук та обробка інформації з різних джерел, формування категоріального апарату, аналіз, доповідь	0,5

<p>гри формотворення.</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пошук та обробка інформації з різних джерел. 2. Формування категоріального апарату. 3. Підготувати доповідь на тему: «Сенс розуміння підв'язки та лінійного дискурсу як найтривалішого та найдревнішого архетипу формотворення». 4. Підготувати доповідь на тему: «Актуальність підв'язки в накладному одязі». 5. Підготувати доповідь на тему: «Чому підв'язка набуває актуальності у моді Нового та Новітнього часу». 				
<p>Тема 3.3. Семантика драпірувального одягу та складки в архітектурі (рі) в історії світової культури: від самодостатнього космологізму</p> <p>Драпірувальний комплекс одягу в культурі Давнього Єгипту.</p> <p>Хітон, хламід, тога, стола як драпірувальний одяг Древньої Греції та Риму. Неоплатоністична еманация як засіб формотворення світу та її аналоги в одязі. «Жіночі» формотворчі інтенції – обіймання, стікання складок як адекватії космосу, ладу, устрою древньогрецької культури. Шаруватий одяг в Давньому Римі як антиципація накладного одягу.</p> <p>Елементи драпірувального одягу в середньовіччі: підв'язування та шнуровка як елементи формотворення костюма. Драпірування «надлишкового» простору костюма в жіночій сукні.</p> <p>Елементи драпірувального одягу у Відродженні та моді Нового часу: зростання експресії костюма за рахунок вільного формотворення тканин. «Монадний простір»: банти, аксесуари як «драпірувальний ансамбль». Контуш Ватто – верхівка в стратегії формотворення одягу, паліатив вставки драпірувального комплексу в накладний одяг.</p> <p>Стиль «модерн» та його драпірувальні стратегії: турнюр як елемент драпірування. Драпірувальні стратегії в творчості авангарду та постмодерну ХХ ст.: Р. Кавакубо, І. Міяке та ін.</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Надати аналіз зміни формотворчих настанов драпірування в одязі. 2. Пошук та обробка інформації з різних джерел. 3. Формування категоріального апарату. 	4	лекція	Лекція, презентація, опитування	0,5
	2	практичне	Здійснити клаузуру формотворчих можливостей	1,5
	6	самостійна	Самостійна робота: пошук та обробка інформації з різних джерел, формування категоріального апарату, аналіз, доповідь	0,5

<p>Тема 3.4. Семантика накладного одягу та його альтернативи в історії світової культури</p> <p>Виникнення накладного одягу як феномен зміни парадигм – з’явлення дієвого, чоловічого витоку формотворення. «Розрізання» замість «обмотування». Домінанта вертикалізму замість сферізму грецького космосу.</p> <p>Візантійський нарамник та сорочка як архетипи формотворення накладного одягу. Виникнення альтернативи – «розпашного» одягу як паліативу мотиву зв’язування, охоплення.</p> <p>Комбінаторика чоловічого костюма в Західному середньовіччі: пурпурен як формотворче ядро комбінаторики.</p> <p>Розрізний дискурс як вар’ювання висхідного мотиву «розрізання», «проривання» тканини. Табування структур одягу в шаруватому дискурсі. Інституалізація одягу за професійними та соціальними ознаками. Розрізний дискурс як наявність «неявного», функціональні структури, декоративні прикраси («посічена тканина» в Бургундській моді).</p> <p>Плюралізація осі в одязі ХХ ст. Феномен «зламаної» осі. Риторичні інтерпретації формотворень. Підвищення ступенів свободи накладного одягу як альтернатива класичного формотворення.</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пошук та обробка інформації з різних джерел. 2. Формування категоріального апарату. 3. Охарактеризувати накладний одяг як культурно-історичну цілісність. 4. Охарактеризувати нарамник та сорочку як архетипи накладного одягу. 	2	лекція	Лекція, презентація, опитування	0,5
	2	практичне	Графічний аналіз, реконструювання	1,5
	4	самостійна	Самостійна робота: пошук та обробка інформації з різних джерел, формування категоріального апарату, аналіз, доповідь	0,5
<p>Тема 3.5. Семантика монадного простору в одязі нового та новітнього часу</p> <p>Корпускули та монади – висхідні концепти соціал-атомізму XVII ст. Монада Лейбниція як замкнений самодостатній світ. Аналоги соціал-атомізму в одязі: банти, гудзики, мереживо як декоративні оздоблення костюма.</p> <p>Мереживо як аналог атомістичного бачення світу та як оздоблення структур одягу – «негативний» еквівалент атомізму. Аксесуари як монадний простір: намисто,</p>	2	лекція	Лекція, презентація, опитування	0,5
	2	практичне	Графічний аналіз, реконструювання	1,5

<p>пов'язка, декоративні елементи зачісок та взуття.</p> <p>Монадність в авангардному костюмі: дискретизація субстанції у Пако Рабанна, оптичні, растрові алюзії малюнка тканини. Деструктована монадність в одязі ХХ ст.: поп-арт, тоталізація візуальної агресії.</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пошук та обробка інформації з різних джерел. 2. Формування категоріального апарату. 3. Надати аналіз еволюції принципу монадності в одязі Нового та Новітнього часу. 	4	самостійна	Самостійна робота: пошук та обробка інформації з різних джерел, формування категоріального апарату, аналіз, доповідь	0,5
<p>Тема 3.6. Семантика архетипів формотворення одягу та архітектури: купол, чаша, обгортка</p> <p>Гравітаційна вертикаль та горизонталь як планетарні ознаки формотворення в одязі. Купол як образ укриття, неба, символ дому, ойкумени. Одяг як укриття. Захист, «дім буття». Архетип куполу в одязі як гравітаційний вимір вертикального самостояння людини в світі.</p> <p>Чаша – образ гравітаційно визначеної, біонічної структури в одязі.</p> <p>Виявлення гравітації в складках тканини як зростання ступенів свободи формотворення одягу.</p> <p>Обгортка як драпірувальний комплекс і як дієвий аналог гравітаційних архетипів в одязі. Обгортка як циліндр (логістичний архетип) та як бочонок (тектонічний аналог).</p> <p>Архетипи формотворення в історії культури як культуротворчі настанови формотворення.</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пошук та обробка інформації з різних джерел. 2. Формування категоріального апарату. 3. Надати аналіз формотворчих засад одягу у культурологічному та планетарному вимірі. 	2	лекція	Лекція, презентація, опитування	0,5
	2	практичне	Графічний аналіз, реконструювання	1,5
	6	самостійна	Самостійна робота: пошук та обробка інформації з різних джерел, формування категоріального апарату, аналіз, доповідь	0,5
<p>Тема 3.7. Семантика жестуального модельного простору одягу та дизайну середовища</p> <p>Жест як семантична ознака тіла людини. Екстенсивна та інтенсивна метрика жесту: жест як виявлення руху назовні та усередину тіла людини. Сакралізація тіла</p>	2	лекція	Лекція, презентація, опитування	0,5

<p>людини та навколишній простір у жесті.</p> <p>Костюм як жестиуальне кліше культури: східні та західносередньовічні архетипи. Від ритуальної татуйованої жестиуальності до модельних кліше демонстрації моди. Жестиуальність та орнамент.</p> <p>«Відчуження» жестиуальності в костюмі – жестиуальність пластики тканини.</p> <p>«Персоніфікація» жесту людини в костюмі: жестиуальність деталі костюма, аксесуарів.</p> <p>Модельний простір одягу як жестиуальні настанови архетипів культури: табуйована хода в калазирисі, ритуальна поведінка в етнокультурі. Жестиуальність інституалізованого костюма, жестиуальність військового костюма та ін.</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пошук та обробка інформації з різних джерел. 2. Формування категоріального апарату. 3. Надати аналіз жестиуальної цілісності костюма. 4. Охарактеризувати костюм як жестиуальні кліше культури. 	2	практичне	Графічний аналіз, реконструювання	1,5
<p>«Відчуження» жестиуальності в костюмі – жестиуальність пластики тканини.</p> <p>«Персоніфікація» жесту людини в костюмі: жестиуальність деталі костюма, аксесуарів.</p> <p>Модельний простір одягу як жестиуальні настанови архетипів культури: табуйована хода в калазирисі, ритуальна поведінка в етнокультурі. Жестиуальність інституалізованого костюма, жестиуальність військового костюма та ін.</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пошук та обробка інформації з різних джерел. 2. Формування категоріального апарату. 3. Надати аналіз жестиуальної цілісності костюма. 4. Охарактеризувати костюм як жестиуальні кліше культури. 	6	самостійна	Самостійна робота: пошук та обробка інформації з різних джерел, формування категоріального апарату, аналіз, доповідь	0,5
<p>Тема 3.8. Синтетичні традиції культуротворення в дизайні</p> <p>Діалог Сходу і Заходу як симбіоз стратегій накладного та драпірувального одягу в етнокультурі України та в добу Бароко.</p> <p>«Колонізація» західною культурою слов'янської культури в XVIII ст.</p> <p>Стильові взаємовпливи в формотворенні одягу: стильова еkleктика XIX століття та становлення модерної настанови «жінки квітки» в одязі. Пластицизм Модерну в архетипах одягу. Архітектоніка одягу як дисциплінарні практики тіла.</p> <p>Особистий стиль дизайнера одягу як культурний симбіоз: феномен Ів Сен-Лорана, І. Міяке, Р. Кавакубо та ін. Східний «десант» Японії у французькій культурі XX ст. «жовтий» ренесанс на європейському ґрунті.</p> <p>Трансформативне моделювання як риторично-культурологічна адекватія образу. Костюм як текст: проблеми апроксимації та тектонічної настанови образних експлікацій модельного простору.</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пошук та обробка інформації з різних джерел. 2. Формування категоріального апарату. 3. Надати аналіз трансформації стильових настанов в культурі XIX–XX ст. 	2	лекція	Лекція, презентація, опитування	0,5
<p>Діалог Сходу і Заходу як симбіоз стратегій накладного та драпірувального одягу в етнокультурі України та в добу Бароко.</p> <p>«Колонізація» західною культурою слов'янської культури в XVIII ст.</p> <p>Стильові взаємовпливи в формотворенні одягу: стильова еkleктика XIX століття та становлення модерної настанови «жінки квітки» в одязі. Пластицизм Модерну в архетипах одягу. Архітектоніка одягу як дисциплінарні практики тіла.</p> <p>Особистий стиль дизайнера одягу як культурний симбіоз: феномен Ів Сен-Лорана, І. Міяке, Р. Кавакубо та ін. Східний «десант» Японії у французькій культурі XX ст. «жовтий» ренесанс на європейському ґрунті.</p> <p>Трансформативне моделювання як риторично-культурологічна адекватія образу. Костюм як текст: проблеми апроксимації та тектонічної настанови образних експлікацій модельного простору.</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пошук та обробка інформації з різних джерел. 2. Формування категоріального апарату. 3. Надати аналіз трансформації стильових настанов в культурі XIX–XX ст. 	2	практичне	Графічний аналіз	1,5
<p>Стильові взаємовпливи в формотворенні одягу: стильова еkleктика XIX століття та становлення модерної настанови «жінки квітки» в одязі. Пластицизм Модерну в архетипах одягу. Архітектоніка одягу як дисциплінарні практики тіла.</p> <p>Особистий стиль дизайнера одягу як культурний симбіоз: феномен Ів Сен-Лорана, І. Міяке, Р. Кавакубо та ін. Східний «десант» Японії у французькій культурі XX ст. «жовтий» ренесанс на європейському ґрунті.</p> <p>Трансформативне моделювання як риторично-культурологічна адекватія образу. Костюм як текст: проблеми апроксимації та тектонічної настанови образних експлікацій модельного простору.</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пошук та обробка інформації з різних джерел. 2. Формування категоріального апарату. 3. Надати аналіз трансформації стильових настанов в культурі XIX–XX ст. 	4	самостійна	Самостійна робота: пошук та обробка інформації з різних джерел, формування категоріального апарату, аналіз, доповідь	0,5
<p>Тема 3.9. Екологічна настанова формотворення в одязі та дизайні середовища</p>	2	лекція	Лекція, презентація, опитування	0,5

<p>Екологічний вимір культури ХХ ст. як світоглядна парадигма. Одяг як об'єкт екологічних адекватій. Одяг та здоровий образ життя. Одяг та екологічно чисті матеріали.</p> <p>Одяг для вагітних, матерів, які годують як екологічна проблема. Екологічні виміри повсякденного та професійного одягу. Екологія одягу для людей похилого віку.</p> <p>Антропометрія та прикладна антропологія одягу: ергономічні настанови. Кваліметрія кольору та матеріалознавство в формотворенні одягу.</p> <p>Одяг та архітектура як природно-культурна ойкумена родової людини. Планетарні настанови екологічного дизайну одягу: людино вимірність, зростання ступеня свободи руху, симбіоз накладного та драпірувального одягу.</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пошук та обробка інформації з різних джерел. 2. Формування категоріального апарату. 3. Надати системний аналіз екологічної цілісності формотворень в одязі. 4. Охарактеризувати екологічні імперативи одягу в сучасній культурі. 	2	практичне	Системний аналіз	1,5
	4	самостійна	Самостійна робота: пошук та обробка інформації з різних джерел, формування категоріального апарату, аналіз, доповідь	0,5
<p>Тема 3.10. Футурологічний дизайн одягу як системогенез формотворчих парадигм</p> <p>Висхідні тенденції формотворення одягу в ХХІ ст. – максимальне «звільнення» тіла від дисциплінарних практик одягу, ріст ступенів свободи біомеханіки тіла в одязі та культурний симбіоз, трансформативна естетика образу, домінанта прет-а-порте в загальному масиві моделювання.</p> <p>Паліативи «розхитування» стратегій накладного одягу: уникнення однієї антропної осі, плюралізація осі, створення комбінаторних структур одягу, збільшення елементів одягу (кишень, рукавів, гудзиків, витворів та ін.); введення елементів драпірувального одягу в накладний одяг; дискретизація цілісності костюма; реконструкція та декомпозиція.</p> <p>Екологічні альянси в одязі: резервації середовища в одязі та ін. Інтроверсії «чоловічого» – «жіночого» в одязі: від унісексу до андрогінності як синтетичної настанови культури.</p> <p>Антиципація виникнення проміжного типу між накладним та драпірувальним одягом. Антропологія моди як особисте стилетворення, перенесення центру формотворення на «споживача» культури.</p> <p>Завдання для самостійної роботи:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Пошук та обробка інформації з різних джерел. 2. Формування категоріального апарату. 	2	лекція	Лекція, презентація, опитування	0,5
	4	практичне	Графічний аналіз	1,5
	4	самостійна	Самостійна робота: пошук та обробка інформації з різних джерел, формування категоріального апарату, аналіз, доповідь	0,5

3. Проаналізувати проектні парадигми в дизайні ХХІ ст. як футурологічні розвідки. Практичні вправи.				
4. Охарактеризувати футуродизайн в одязі як екологічний рух.				
Всього:				25
Вид підсумкового контролю:	Залік	Форма контролю	Тести	75
Загальний підсумок:				100

Технічне і програмне забезпечення

Ноутбук, мікрофон, слайдопроектор, екран, з'ємний диск, персональний комп'ютер, з підключенням до мережі Інтернет для: комунікації та виконання завдань підсумкового контролю – доступ до системи Moodle.

Програмне забезпечення для роботи з демонстраційним матеріалом дисципліни: FastStone Image Viewer, PowerPoint BurnAware Professional, або аналогічні програми для роботи із зображеннями, фото- та відеоматеріалами.

Рекомендовані джерела інформації

Публікації науково-педагогічного працівника за темою навчальної дисципліни

1. Легенький Ю. Г. Метаистория костюма. Київ : КНМА ім. П. І. Чайковського, 2003. 284 с.
2. Легенький Ю. Г., Ткаченко Л. П. Система моды: культурология, эстетика, дизайн. Київ : ГАЛПУ, 1998. 224 с.

Основна

1. Андреева Е.Ю. Постмодернизм: Мистецтво другої половини ХХ - початку ХХІ століття. Санкт-Петербург : Азбука-класика, 2007. 488 с.
2. Бодрийяр Ж. Символический Обмен и Смерть. Москва : Добросвет, 2000.
3. Соссюр Ф. де. Курс общей лингвистики / пер. с фр. Н.А.Слюсаревой. Москва : Логос, 1998. 296 с.
4. Пирс Ч. С. Избранные философские произведения / пер. с англ К. Голубович. Москва : Логос, 2000. 412 с.
5. Пітерс Дж. Д. Слова на вітрі : історія ідей комунікації / пер с. англ. А. Іщенко. Київ : Вид. дім «КМ Академія», 2004. 302 с.
6. Ділі Дж. Основи семіотики. Львів, 2000.

Допоміжна

1. Зелинг Ш. Мода. Век модельеров. Кельн : Кенеман, 2000. 655 с.
2. Крейдлин Г.Е. Невербальная семиотика. Язык тела и естественный язык. Москва, 2002.
3. Шандренко О. Бренди високої моди. Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури: зб. наук. праць. Вип. XV. Київ: Міленіум, 2005. С. 147-154.
4. Шандренко О. Жестуальність моди в контексті невербальної комунікації. Актуальні проблеми історії, теорії та практики художньої культури: зб. наук. праць. Вип. 30. Київ : Міленіум, 2013.
5. Эко У. Отсутствующая структура. Введение в семиологию. Санкт-Петербург. 2004.

Політика вивчення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна передбачає роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) відсутні за відвідування бали можуть бути повернені аспіранту. За таких обставин аспірант мусить пред'явити медичну довідку, або надати довідку про відсутність від деканату.

Ліквідація заборгованості відбувається не пізніше ніж за 2 тижня до підсумкового контролю.

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації аспірант повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

Списування під час контрольних тестових робіт на заліках заборонено (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Система оцінювання та вимоги

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	ВИД КОНТРОЛЮ	БАЛИ	
		2 семестр	3 семестр
	активність студента під час лекційних занять (вибіркове усне опитування, презентація)	максимальна оцінка складає 10 балів	максимальна оцінка складає 5 балів
	виконання завдань практичних занять (анотація, графічний, системний аналіз, реконструювання)	—	максимальна оцінка складає 15 балів
	виконання завдань самостійної роботи	максимальна оцінка складає 15 балів	максимальна оцінка складає 5 балів
	Всього:	25 балів	25 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Залік (2, 3 семестр)	75 балів	
	Загальна оцінка:	100 балів	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
84–89	B	добре	
74–83	C	задовільно	
66–73	D		
61–65	E		
21–60	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незадовільно з можливістю повторного складання
0–20	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни